

HOTĂRÎRE
cu privire la reglementarea monopolurilor

nr. 582 din 17.08.1995

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.59-60/472 din 26.10.1995

* * *

În scopul determinării principiilor și metodelor de reglementare de către stat a monopolurilor, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Regulamentul cu privire la reglementarea monopolurilor, conform anexei nr.1;

Lista monopolurilor statului și a organelor administrației publice, abilitate cu reglementarea lor, conform anexei nr.2;

Lista monopolurilor naturale și a organelor administrației publice, abilitate cu reglementarea lor, conform anexei nr.3.

2. Organele administrației publice, în componența cărora este dată reglementarea monopolurilor indicate în anexele nr.2 și 3, în termen de o lună:

vor specifica subdiviziunile din structura lor internă, abilitate cu reglementarea și supravegherea în domeniul monopolurilor și vor întocmi listele agenților economici, licențiați pentru activități în acest domeniu;

vor elabora și aplica măsuri și norme metodologice de supraveghere și reglementare a activității agenților economici din domeniul monopolurilor;

vor implementa licențierea activității agenților economici din sfera monopolurilor conform Regulamentului cu privire la modul de eliberare a licențelor pentru anumite genuri de activitate în Republica Moldova, aprobat prin [Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.581 din 17 august 1995](#) "Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în Republica Moldova".

3. Controlul asupra executării prezentei hotărîri este dat în seama Ministerului Economiei.

PRIM-MINISTRU

AL REPUBLICII MOLDOVA

Andrei SANGHELI

Chișinău, 17 august 1995.

Nr.582.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.582 din 17 august 1995

REGULAMENT
cu privire la reglementarea monopolurilor

I. PRINCIPII GENERALE

Regulamentul cu privire la reglementarea monopolurilor (denumit în continuare Regulamentul)

determină și statuează cadrul normativ general și principiile reglementării de către stat a monopolurilor statului și monopolurilor naturale din economia națională.

Dat fiind că:

funcția sa vitală de a apăra cetățenii și societatea de producerea și comercializarea necontrolată a armelor, substanțelor explozibile, stupefiantelor, alcoolului, altor mărfuri și servicii, precum și de falsificarea bancnotelor și hârtiilor de valoare statul o poate asigura mai deplin numai prin stabilirea monopolului său asupra fabricării și circulației lor;

reorganizarea rapidă a structurii statal-monopoliste a economiei naționale, constituie în condițiile sistemului administrativ de comandă și desființarea imediată a monopolurilor pot conduce la reducerea bruscă și radicală a producției și scăderea eficienței economice;

producerea, comercializarea și procurarea anumitor grupuri de mărfuri și prestarea unor servicii au, în condițiile monopolului natural din motive de ordin natural, tehnologic și economic, o eficiență economică mai înaltă, iar concurența în sfera de acțiune a monopolului natural devine o risipă, care poate prejudicia interesele economiei naționale și ale societății;

statul este obligat, în interesele societății, să elimine monopolurile din economia națională sau, dacă înlăturarea lor imediată este imposibilă sau inoportună – să le reglementeze strict activitatea.

Prezentul Regulament stabilește direcțiile principale și formele de control și reglementare a activității subiecților monopolurilor statului și monopolurilor naturale.

Obiectul prezentului Regulament îl constituie relațiile, apărute pe piața internă în sfera monopolurilor statului și celor naturale, între organele administrației publice, agenții economici și consumatori.

Prezentul Regulament nu vizează monopolul agenților economici de a folosi mărcile și emblemele lor comerciale și alte tipuri de proprietate industrială.

De asemenea, acest Regulament nu reglementează relațiile și drepturile monopoliste, ce apar în rezultatul protecției juridice a invențiilor, brevetelor și proprietății intelectuale.

II. DEFINIREA NOȚIUNILOR DE BAZĂ

Pentru scopurile prezentului Regulament, termenii utilizați au sensurile, redate prin următoarele definiții:

monopolul statului – situația în care un număr limitat de agenți economici sînt investiți de către organele administrației publice cu dreptul exclusiv sau cu drepturi exclusive pentru desfășurarea într-o anumită sferă a activităților economice: de producere, transportare, comercializare și procurare a mărfurilor (serviciilor).

Se consideră monopol al statului domeniile de activitate, prin intermediul cărora organele respective ale administrației publice își exercită funcțiile legate de apărarea și securitatea statului, precum și cele în care sînt produse și comercializate anumite tipuri specifice de mărfuri (servicii);

monopolul natural – situația cînd producerea, transportarea, comercializarea, procurarea mărfurilor și grupurilor de mărfuri reciproc substituibile, precum și prestarea anumitor tipuri de servicii, în virtutea unor factori de ordin natural, economic sau tehnologic, se află sub controlul direct sau indirect al unuia sau al cîtorva agenți economici.

În domeniul monopolului natural, de rînd cu agenții economici de stat își pot desfășura activitatea și agenții economici fără capital de stat.

Subiecți ai monopolurilor sînt agenții economici, ce desfășoară activități în domenii asupra cărora s-au instituit monopoluri.

Metodele de reglementare a monopolurilor

Guvernul își promovează politica sa de supraveghere și reglementare a activității monopolurilor de stat și monopolurilor naturale prin intermediul organelor publice centrale și organelor administrației publice locale.

Organele administrației publice locale pot stabili în teritoriul lor norme specifice de reglementare a activității subiecților monopolurilor statului și ai monopolurilor naturale în sfera alimentării cu apă și

gospodăriei comunale și asigurării cu energie electrică, termică și gaze.

În scopul promovării unei politici de stat de maximă eficiență organele administrației publice, autorizate cu funcții de reglementare a activității subiecților monopolurilor, sînt în drept să le aplice următoarele metode generale și speciale:

alegerea și realizarea priorităților de dezvoltare a unităților de producție în baza principiilor politicii generale social-economice și structurale;

elaborarea și aprobarea programelor speciale de stat și ramurale de demonopolizare a economiei și dezvoltare a concurenței;

elaborarea recomandărilor privind crearea întreprinderilor fără participarea capitalului de stat în domeniile adiacente sferei monopolurilor de stat și naturale;

examinarea cauzelor încălcării legislației antimonopol de către agenții economici monopolști;

controlul asupra respectării standardelor de securitate a lucrărilor;

supravegherea metrologică de stat;

supravegherea de stat asupra respectării cerințelor documentației tehnice normative;

controlul asupra emisiei hîrtilor de valoare;

instituirea controlului asupra agenților economici cu activități în sfera monopolurilor sus-indicate prin procurarea pachetului acțiunilor de control;

reglementarea (menținerea sau majorarea) volumului de fabricare, comercializare și achiziționare a mărfurilor (serviciilor);

stabilirea volumului de producție (servicii) pentru necesitățile statului;

stabilirea grupurilor de consumatori care urmează să fie deserviți în mod obligatoriu;

stabilirea regimului de lucru al agenților economici;

avizarea (autorizarea) fabricării sau furnizării producției (serviciilor) ce nu ține de profilul agenților economici sau interzicerea tipurilor de activitate ce nu țin de profilul respectiv;

introducerea anumitor restricții asupra consumului de mărfuri și servicii de primă necesitate, asupra livrărilor de mărfuri fabricate și comercializate în sfera monopolului natural în cazurile deficitului, generat de avarii, calamități naturale, stări excepționale;

controlul calității și ritmicității livrărilor producției (prestării serviciilor) de profil;

reglementarea prețurilor prin stabilirea coeficienților maximi ai prețurilor (tarifelor) fixe, înregistrarea prețurilor (tarifelor) declarate, stabilirea plafoanelor de rentabilitate;

organizarea licitațiilor și concursurilor pentru adjudecarea către investitori a dreptului de a practica diverse genuri de activitate în sfera monopolului natural;

acordarea licențelor pentru activități în sfera monopolurilor naturale;

reglementarea activității investiționale (extinderea producției, construcția unor noi obiecte, înființarea noilor întreprinderi);

descentralizarea (divizarea) forțată a agenților economici și separarea forțată a subdiviziunilor acestora, cu atribuirea statutului de persoană juridică și deschiderea conturilor în instituții bancare;

exercitarea supravegherii de stat asupra fuziunii și asocierii subiecților monopolurilor statului și ai monopolurilor naturale, precum și asupra procurării de către aceștia a acțiunilor (cotelor în capitalul statutar), în special asupra fuziunii și asocierii subiecților monopolurilor statului și ai monopolurilor naturale cu alți agenți economici;

supravegherea de stat asupra procurării acțiunilor (cotelor în capitalul statutar) a subiecților monopolurilor statului și ai monopolurilor naturale.

Metodele reglementării de stat se aplică față de fiecare subiect concret din sfera monopolurilor statului și monopolurilor naturale, în funcție de situația de piață.

Metodele speciale de reglementare a activității subiecților monopolurilor statului și monopolurilor naturale nu pot fi aplicate în alte sfere de activitate, cu excepția cazurilor stabilite de legislație.

Subiecții monopolurilor statului și monopolurilor naturale sînt obligați:

să execute integral și la timp hotărîrile și prescripțiile organului public de specialitate;

să prezinte organului public de specialitate dări de seamă și informații referitoare la activitatea sa în modul și termenele stabilite de acest organ.

Subiecții monopolurilor statului și monopolurilor naturale și persoanele lor oficiale sînt obligați să prezinte la cererea organelor publice de specialitate documente autentice, informații și explicații în scris și verbale și orice alte date, necesare pentru executarea funcțiilor de specialitate ale organelor publice centrale, prevăzute în prezentul Regulament.

Datele ce constituie secret comercial, furnizate potrivit prevederilor prezentului Regulament, nu pot fi divulgate. Necesitatea respectării secretului comercial nu poate servi drept temei pentru neprezentarea informației cerute.

Subiecților monopolurilor statului și monopolurilor naturale le este interzisă întreprinderea unor acțiuni ce ar putea comporta degradarea calității activităților, ce țin de monopolurile statului și monopolurile naturale, sau suspendarea acestora.

Deciziile în toate chestiunile referitoare la introducerea, modificarea și suspendarea reglementării de stat a activității subiecților monopolurilor statului și monopolurilor naturale se adoptă de către Guvernul Republicii Moldova.

Sînt în drept să înainteze propuneri privind introducerea reglementării de către stat a monopolurilor statului și monopolurilor naturale, precum și modificarea și suspendarea prescripțiilor ei organele publice centrale și ale administrației publice locale, societățile consumatorilor și agenții economici.

Anexa nr.2
la Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.582 din 17 august 1995

LISTA **monopolurilor statului și a organelor administrației** **publice, abilitate cu reglementarea lor**

1. Ministerul Finanțelor:

producerea semnelor ce confirmă achitarea taxelor și plăților de stat;
confecționarea ordinelor și medaliilor;
marcarea de stat a articolelor din metale prețioase și pietre prețioase;
activitatea ce ține de utilizarea metalelor prețioase și pietrelor prețioase.

[Pct.1 modificat prin [Hot.Guv. nr.1097 din 08.09.03](#), în vigoare 19.09.03]

[Pct.1 completat prin [Hot.Guv. nr.104 din 28.01.98](#)]

2. Ministerul Agriculturii și Alimentației:

acordarea asistenței veterinare animalelor, contaminate cu boli deosebit de periculoase;
producerea, stocarea și comercializarea angro a produselor alcoolice (alcool etilic alimentar rafinat (rectificat), alcool etilic alimentar brut, alcool etilic de vin, distilat de vin crud pentru divinuri (coniacuri), distilat de vin maturizat divinuri (coniacuri), băuturi naționale tari, inclusiv brandy, rachiuri și lichioruri, vin spumat (șampanie), vin spumos (gazeificat), vinuri alcoolizate cu alcool etilic alimentar de orice proveniență, vinuri naturale, bere;

fabricarea articolelor de tutun.

3. Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor:

confecționarea semnelor poștale ce confirmă achitarea;
crearea și deservirea sistemelor de comunicație ale organelor puterii și administrației de stat;
prestarea serviciilor poștale (cu excepția poștei exprese).

[Pct.3 modificat prin [Hot.Guv. nr.1100 din 17.10.2001](#)]

4. Ministerul Sănătății:

exportul și importul substanțelor stupefiante;

fabricarea și desfacerea substanțelor stupefiante, cu efect puternic și otrăvitoare, inclusiv diseminarea, cultivarea și vânzarea culturilor, ce conțin numitele substanțe;

acordarea asistenței medicale de următoarele tipuri:

tratarea pacienților contaminați cu boli deosebit de contagioase, inclusiv a dermatozelor molipsitoare și bolilor venerice, tratarea bolnavilor psihici, ce necesită o spitalizare urgentă:

eliberarea concluziilor (certificatelor) medicale despre starea psihică a pacienților;

organizarea expertizei pentru stabilirea pierderii permanente a capacității de muncă, cu eliberarea documentelor medicale respective;

tratarea narcomaniei;

exercitarea controlului medico-sanitar de stat asupra procesului tehnologic de fabricare a produselor alimentare și producției industriale;

prestarea lucrărilor de deservire sanitaro-epidemiologică.

[Pct.4 modificat prin [Hot.Guv. nr.1157 din 20.12.2010](#), în vigoare 21.12.2010]

5. Ministerul Apărării:

achiziționarea de către stat, pentru necesitățile apărării, a tehnicii de luptă și speciale, munițiilor, armamentului și a echipamentelor speciale;

fabricarea diferitelor tipuri de armament, muniții, materii explozive a mijloacelor deflagrante și pirotehnice, precum și comercializarea acestora;

repararea armamentului (cu excepția celui sportiv și de vânătoare).

6. Ministerul Afacerilor Interne:

fabricarea peceților și ștampilelor.

7. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (prin intermediul entităților publice din subordinea acesteia):

evidența de stat, înregistrarea juridică și inventarierea tehnică (inclusiv pașaportizarea) construcțiilor și proprietăților clădite;

efectuarea expertizei de inventariere tehnică a construcțiilor și obiectelor gospodăriei locative și deservirii comunale, evaluarea și divizarea construcțiilor și proprietăților clădite, repunerea în vigoare a documentelor pentru dreptul de posesiune asupra edificiilor.

[Pct.7 modificat prin [Hot.Guv. nr.959 din 06.12.2023](#), în vigoare 20.12.2023]

[Pct.7 modificat prin [Hot.Guv. nr.727 din 30.12.96](#)]

8. Banca Națională a Republicii Moldova:

emisii hârtiilor de valoare, emisii și baterea monedelor.

9. Departamentul Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică:

verificarea și asistența metrologică de stat a mijloacelor de măsură;

efectuarea la nivel național a lucrărilor de standardizare și patentare.

10. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (prin intermediul entităților publice din subordinea acesteia):

efectuarea lucrărilor de cartografie;

derularea lucrărilor geodezice și astrono-geodezice, prelucrarea matematică a măsurărilor geodezice ale Rețelei geodezice de stat;

prestarea lucrărilor gravimetrice, topografice la scara 1:2000 și mai mică, cartografice în aspect grafic și digital, la scara 1:10000 și mai mică, cadastrale (constituirea bazei topografo-geodezice și cartografice și a băncilor de date, ce includ informația topografo-geodezică și cartografică despre teritoriul Republicii Moldova).

[Pct.10 modificat prin [Hot.Guv. nr.959 din 06.12.2023](#), în vigoare 20.12.2023]

[Pct.10 modificat prin [Hot.Guv. nr.783 din 22.11.95](#)]

11. Direcția Generală pentru Rezervele Materiale pe lângă Guvernul Republicii Moldova:

constituirea rezervelor de stat.

12. Departamentul Protecției Mediului Înconjurător:
efectuarea lucrărilor în domeniul hidrometeorologiei;
elaborarea proiectelor și întocmirea normelor concentrațiilor maxime admisibile de evacuări și ale amplasării deșeurilor;
elaborarea și întocmirea normelor maxime admisibile de degajări de substanțe nocive și inventarierea surselor de poluare a aerului atmosferic;
efectuarea prospecțiunilor privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător.

[Pct.12 completat prin [Hot.Guv. nr.171 din 26.03.96](#)]

[Pct.12 introdus prin [Hot.Guv. nr.783 din 22.11.95](#)]

13. Întreprinderea de Stat Expediția Hidro-Geologică din Moldova "EHGeoM":
efectuarea lucrărilor în domeniul cercetării geologice.

[Pct.13 în redacția [Hot.Guv. nr.485 din 12.08.2009](#), în vigoare 14.08.2009]

[Pct.13 introdus prin [Hot.Guv. nr.783 din 22.11.95](#)]

Anexa nr.3
la Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.582 din 17 august 1995

LISTA **monopolurilor naturale și a organelor administrației** **publice, abilitate cu reglementarea lor**

1. Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor căile ferate magistrale cu zonele lor de protecție, instalațiile de cale, construcțiile de arbă și serviciile de exploatare a acestora;
stațiile și punctele de tiraj pentru prelucrarea tehnologică și trecerea garniturilor de tren (materialului rulant);
gările feroviare;
autostrăzile, construite din contul bugetelor republican și locale, cu zonele de protecție, construcțiile de arbă și serviciile de întreținere și exploatare a acestora;
căile navigabile naturale și artificiale, cu sistemele de navigație și condițiile navigabile asigurate;
porturile fluviale, instalațiile portuare, debarcaderele și danele de acostare de folosință generală pe căile de comunicație pe ape naturale, cu serviciile de întreținere și exploatare a lor;
întreprinderile pentru toate tipurile de transport în comun, cu excepția taximetrelor;
rețele magistrale de telecomunicații;
rețele de televiziune și radiodifuziune pentru difuzarea radioprogramelor de stat;
rețele publice de radiodifuziune prin fir;
rețele de telecomunicații internaționale;
rețeaua de difuziune a presei periodice.

[Pct.1 modificat prin [Hot.Guv. nr.1725 din 30.12.02](#), în vigoare 31.12.02]

[Pct.1 modificat prin [Hot.Guv. nr.1100 din 17.10.2001](#)]

[Pct.2 abrogat prin [Hot.Guv. nr.722 din 08.06.2016](#), în vigoare 17.06.2016]

[Pct.3 exclus prin [Hot.Guv. nr.1100 din 17.10.2001](#), celelalte renumerotate]

[Pct.3 abrogat prin [Hot.Guv. nr.722 din 08.06.2016](#), în vigoare 17.06.2016]

4. Administrația de Stat a aviației civile: aeroporturile, complexe de construcții și mijloace tehnice

ale aeroporturilor, sistemelor de dirijare a circulației aeriene, de comunicație dintre navele aeriene și de asigurare a securității decolării și aterizării aeronavelor.